

Hanna Filipkowska

Obchody Kasprowiczowskie w 50-lecie zgonu poety

Biuletyn Polonistyczny 19/4 (62), 17-19

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

studium o komediach I. Krasickiego (1956) i monografią "Ignacy Krasicki. Utopia i rzeczywistość" (1970). Józef Kellera mówił o Romanie Wołoszyńskim jako o krytyku teatralnym, recenzencie wrocławskich poczynąń teatralnych w latach 1954-1960 (na łamach "Gazety Robotniczej", "Nowych Sygnałów" i "Odry"), a następnie, od r. 1961, kierowniku literackim Teatru Polskiego, którego zabiegom wrocławskie teatry zawdzięczały m.in. paroletnie "rządy" Skuszanki i Krassowskiego. Ostatnie z kolei wystąpienie, Józefa Szczępańca, poświęcone było wspomnieniu Wołoszyńskiego jako stypendysty Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, gdzie - jeszcze jako student - stawiał pierwsze kroki w działalności naukowej.

Uczestnicy spotkania zgłosili wniosek o podjęcie starań o ogłoszenie przedstawionych trzech referatów we wrocławskim periodyku kulturalnym "Odra", a zwłaszcza o publikację książkową rozproszonych w prasie recenzji teatralnych Wołoszyńskiego.

Po zebraniu obecni obejrzeni przygotowana przez organizatorów wystawę rękopisów i publikacji Zmarłego, a następnie udali się na cmentarz, gdzie złożyli kwiaty na jego grobie.

Doc. dr hab. Elżbieta Aleksandrowska

OBCHODY KASPROWICZOWSKIE W 50-LECIE ZGONU POETY

W dniach 31 lipca i 1 sierpnia 1976 r. odbyły się w Zakopanem uroczystości związane z 50-leciem śmierci Jana Kasprowicza (1 VIII 1926), których współorganizatorami były: Stowarzyszenie Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza, Instytut Badań Literackich PAN, Urząd Miejski w Zakopanem, Muzeum Tatrzańskie im. T. Chałubińskiego, Związek Podhalan oraz Klub Literacki w Zakopanem.

Uroczystości zostały zapoczątkowane 31 sierpnia otwarciem w Muzeum Tatrzańskim wystawy "Pamiętki po Janie Kasprowiczu". Zaprezentowano tam m.in. kopie rękopisów poety, wybór ciekawszych pozycji z jego biblioteki, fotografie zachowane w zbiorach rodzinnych, jeden

z najlepszych portretów Jana Kasprowicza, pędzla Feliksa Kra-kowskiego.

W tym samym dniu w sali Teatru "Morskie Oko" w Zakopanem odbyła się akademia, której program wypełniło przemówienie prof. Konrada Gór-skiego, ukazujące sylwetkę autora "Księgi ubogich", oraz uroczysty kon-cert, w którego programie znalazła się muzyka Karola Szymanowskiego i Mieczysława Karłowicza, a także recytacje wierszy Jana Kasprowicza. Ogłoszono też werdykt Jury Konkursu Literackiego na utwór związany z postacią poety.

Przed południem dnia następnego toczyły się obrady sympozjum nau-kowego poświęconego twórczości Kasprowicza. Organizatorem sympozjum był Instytut Badań Literackich. Wygłoszono trzy referaty.

Prof. dr Konrad Górski w referacie zatytułowanym "O »Mar-chołcie «" przeprowadził analizę tego dramatu, w której m.in. wykazał, że koncepcja literacka "Marchołta" stanowi połączenie dwóch form nawią-zania do tradycji średniowiecznej: 1) poprzez trawestację średniowiecz-nego romansu błazeńskiego, który zostaje tu przekształcony w tragifarsę; oraz 2) poprzez nadanie dramatowi charakteru misterium. Tradycja ta została przywołana na rzecz centralnej problematyki dramatu, jaką jest daremna walka o zrozumienie sensu świata. W ostatnich scenach drama-tu, przedstawiających śmierć Marchołta, pisarz ukazuje tę walkę w spo-sób, który pozwala traktować te partie utworu jako trawestację Mickie-wiczowskiej Wielkiej Improwizacji.

Dr Teresa Komorowska w referacie o "Folklorze podhalańskim w twórczości Kasprowicza" stwierdziła, że motywy folkloru w Kaspro-wiczowskiej poezji były czerpane raczej ze źródeł drukowanych niż z bez-pośrednich kontaktów z ludźmi Podhala. Ponadto były to motywy najbar-dziej znane i banalne, a w ich poetyckiej obróbce twórca nie wykraczał poza konwencjonalne ramy młodopolskiej mody na witalną i jurną góral-szczyznę. Bardziej pogłębiony wizerunek ludu pojawia się dopiero w to-mie "Mój świat".

Referat dra hab. Romana Lotha " »Chwile « Jana Kasprowi-cza" był próbą umiejscowienia "Chwil" na linii rozwojowej twórczości Kasprowicza od "Hymnów" do "Księgi ubogich". Autor wykazał, że wy-

głoszone przez krytykę i historyków literatury poglądy o tzw. "uciszeniu" w "Chwilach" dotyczyć mogą jedynie warstwy stylistyczno-formalnej tego tomu, natomiast w swej warstwie problemowej jest on kolejną dramatyczną próbą określenia stosunku poety do świata, wyrazem poszukiwania nowych wartości; jest wewnątrznie rozdarty i niejednolity.

Obchody zamknęła uroczystość złożenia wieńców w Mauzoleum Kasprowicza na Harendzie.

Dr Hanna Filipkowska

KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH PAN

POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH PAN

30 października 1975

Posiedzenie otworzył prof. Mieczysław Klimowicz, komunikując, że władze PAN mianowały Przewodniczącym Rady Naukowej IBL PAN prof. Wincentego Dankę¹ (funkcję tę pełnił uprzednio prof. Klimowicz, do czasu otrzymania nominacji na stanowisko dyrektora Instytutu Badań Literackich). Gratulując nominacji i życząc prof. Dankowi sukcesów w pracy, prof. Klimowicz przekazał mu przewodnictwo obrad.

Prof. Danek podziękował dyrektorowi Instytutu, podkreślając, że czuje się tym bardziej zaszczycony powierzoną mu funkcją, ponieważ wypada mu ją przejąć wkrótce po śmierci serdecznego przyjaciela i znakomitego poprzednika, wieloletniego dyrektora Instytutu i przewodniczącego Rady Naukowej, prof. Kazimierza Wyki. Z tym przekonaniem prof. Danek zapewnił, że w miarę swych sił i możliwości będzie się starał pomóc Radzie i Instytutowi w ich pracach.

Z kolei zabrał głos doc. Stefan Treugutt, który powitał prof. Klimowicza na objętym od 1 października 1975 stanowisku Dyrektora Instytutu